

**Scrisoare pastorală cu prilejul măritului și luminatului
praznic împărătesc al Învierii Domnului și Dumnezeului
și Mântuitorului nostru Iisus Hristos**

† SOFRONIE,

DIN MILA LUI DUMNEZEU,
EPISCOPUL ORTODOX ROMÂN AL ORADIEI

*Iubitului cler, râvnitorilor după Hristos monahi și monahii
și întregii plerome a Bisericii din ținutul străbun al Bihorului,
din pământul strămoșesc al Crișanei, de la marginea dinspre apus a
neamului românesc, har, binecuvântare și pace de la Dumnezeu-Tatăl și
de la Domnul nostru Iisus Hristos, iar de la noi, părintească îmbrățișare
și sărutare sfântă în Duhul Sfânt Mângâietorul!*

Iubiți fi și fiice duhovnicești,

În lumina învierii Mântuitorului, lumina necreată a lui Dumnezeu, sufletele noastre se bucură și trupurile se veselesc, primind nădejdea cea mare a propriei învieri, în Ziua Domnului. Iar mărturisirea noastră comună despre învierea lui Hristos, repetată an de an și generație după generație, pe fața întregului pământ, face din civilizația creștină civilizația învierii, descoperind lumii întregi Biserica Ortodoxă ca Biserica Învierii. Din punct de vedere cultural, creștinismul ortodox este recunoscut ca religia învierii, a vieții și a speranței, sursă nestinsă a bucuriei, în pofida tuturor încercărilor prin care drept-măritorii creștini au trecut, în decursul istoriei, și le suportă și astăzi. Pentru că civilizația creștină nu este o civilizație a morții, ci a învierii, iar cultura creștină nu este o cultură a morții, ci a speranței în înviere.

Marele Pavel, Apostolul neamurilor, le scria corintenilor că „*vrăjmașul cel din urmă care va fi nimicit este moartea*” (I Corinteni 15, 26) și se întreba, retoric, în aceeași epistolă, mărturisind despre învierea Domnului și profetind despre învierea noastră: „*unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul*

PS Dr. Sofronie Drincec

tău?” (I Corinteni 15, 55). Arătând că „*boldul morții este păcatul*” (I Corinteni 15, 56) și că biruința asupra păcatului și a morții ne-a fost dată prin Domnul nostru Iisus Hristos (I Corinteni 15, 57), Cel care, fără de păcat fiind, a murit pentru păcatele noastre, demonstrează împlinirea vechilor profeții: a lui Isaia, care Îl vede în Duh pe Domnul Savaot dând „*la o parte vălul care învăluie toate popoarele și perdeaua care acoperă toate neamurile*” (Isaia 25, 7), și proorocește că „*El va înlătura moartea pe vecie!*” (Isaia 25, 8), dar și profeția lui Osea – „*din stăpânirea locuinței morților îi voi izbăvi și de moarte îi voi mântui. Unde este, moarte, biruința ta? Unde-ți sunt chinurile tale?*” (Osea 13, 14).

Dacă păcatul lui Adam a adus în lume moartea, moartea pe Cruce a Domnului și Învierea Sa deschid calea spre învierea cea de obște, inaugurând orizontul speranței celor mulți și păcătoși, răscumpărați prin jertfa Celui fără de păcat, a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Și dacă multitudinea păcatelor omenirii aduce cu sine întuneric și genune, sacrificarea prin răstignire a Mielului lui Dumnezeu revarsă lumină în întuneric, lumină pură și necreată, țâșnind din Hristos-Mirele înjunghiat al Bisericii, peste tenebrele mormintelor noastre, în întunericul patimilor umanității căzute, deșirate, desfigurate, lumina Învierii lui Hristos aducând raze de speranță peste omenire, invitând chipul desfigurat al lui Dumnezeu în om la transfigurare, prin despățimire, luminare și îndumnezeire, calea urcușului duhovnicesc la care Biserica Ortodoxă îi îmbie pe toți fiii și fiicele ei, prin efortul ascetic, prin nevoința binecuvântată, care duce la mântuire, aducând, în cel ce suie pe scara Raiului, taina vederii luminii dumnezeiești necreate, a luminii Învierii, esența misticii ortodoxe.

Iubit popor al lui Dumnezeu,

Nădejdea învierii celei de obște, prin venirea Mântuitorului, au cunoscut-o și cei din vechime, din antichitatea iudaică, poporul Legii celei vechi, prin glasurile proorocilor insuflați de Duhul Sfânt. Așa s-a primit în lume credința în învierea morților, pe care o regăsim în toate marile religii de la începuturile civilizației omenești, dorul nestins al omului, reflectat în credințele popoarelor antice, după nemurire, înregistrând spectaculoase dezvoltări, care au condus la apariția unor adevărate necropole, orașe ale morților, pregătite de resuscitare, atunci când voința divină hotăra că a sosit clipa învierii. Aceasta deoarece Dumnezeu nu a dorit să-i lase pe oameni în întuneric, și a pregătit și popoarele păgâne pentru revelația cea mare și sfântă: venirea în lume, la „*plinirea vremii*”, a Răscumpărătorului, venit pentru a desființa moartea, pentru a zdrobi păcatul, pentru a alunga frica și a risipi întunericul, prin moartea și Învierea Sa, a Celui fără de păcat, Dumnezeu-Omul, Fiul veșnic al Tatălui, înomenit din Fecioara, în toate asemenea nouă, afară de păcat, pentru a aduce învierea, pentru a vindeca firea omenească distrusă de

păcat, pentru a instaura nădejdea și a împărtăși lumina dumnezeiască tuturor celor ce cred în El și Îl urmează.

Profeții cei de demult ai Israelului celui vechi au văzut cu Duhul, le-a fost dăruit să contemple și s-au învrednicit să mărturisească atunci, și până acum, și până la sfârșitul veacurilor cu privire la învierea morților, cu puterea Răscumpărătorului, cum Îl putem și noi zări duhovnicește, prin cuvintele Dreptului Iov, care vestește: *„dar eu știu că Răscumpărătorul meu este viu și că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă”* (Iov 19, 25). Și marii profeți au văzut și au vestit același adevăr al învierii celor morți. Astfel, Isaia proorocește: *„morții Tăi vor trăi și trupurile lor vor învia! Deșteptați-vă, cântați de bucurie, voi, cei ce sălășluiți în pulbere! Căci roua Ta este rouă de lumină și din sânul pământului umbrele vor învia”* (Isaia 26, 19). Celebra viziune a lui Iezechiel legată de învierea trupurilor, a oaselor uscate, citită ca pemie la sfârșitul Deniei Prohodului Domnului, foarte plastică, adevărată lecție de anatomie umană, este și mai explicită, înțelegând duhovnicește învierea noastră: *„Eu voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre și vă voi duce în țara lui Israel”* (Iezechiel 37, 12). La fel arată și Proorocul Daniel – *„și mulți dintre cei care dorm în țărâna pământului se vor scula, unii la viață veșnică, iar alții spre ocară și rușine veșnică”* (Daniel 12, 2).

Tradiția străveche s-a perpetuat, trecând de la Legea cea veche, de la poporul Legii, la Noul Israel, unde a dobândit împlinirea, adevărul și puterea mărturisirii, prin Învierea din morți a Fiului lui Dumnezeu înomenit, Domnul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul. Cuvântul Său profetic, amintit la începutul scrisorii pastorale de față, *„Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi”* (Ioan 11, 25), a fost împlinit în chip tainic în viața și petrecerea Sfinților lui Dumnezeu, începând cu Martirii Bisericii și continuând cu toți Sfinții. Așa au ajuns mormintele Martirilor izvoare ale luminii Învierii lui Hristos și peste criptele martirice s-au înălțat cele dintâi biserici, ajungând până la noi binecuvântata tradiție de a așeza în piciorul mesei Sfântului Altar, în jertfelnicul bisericilor ortodoxe, particelile din moaștele Sfinților Mucenici. Astfel au început, din Antichitatea creștină, a se îngropa cei adormiți în nădejdea învierii în apropierea mormintelor Martirilor, așa cum o dovedesc catacombele și au documentat cercetătorii artei paleocreștine, care au demonstrat că, în cazul catacombelor, nu este vorba de locuri de rugăciune ale primilor creștini, în timpul persecuțiilor, ci de locuri de înmormântare, cimitire, unde cei adormiți se odihnesc lângă mormintele Martirilor, devenite altare de rugăciune, unde creștinii de la începuturi veneau să ia binecuvântare, să-și atingă obiectele personale de mormintele mucenicești și să ia în comun agapa dragostei, ca pomană pentru sufletele răposaților. De la catacombe, în cursul istoriei, s-a

PS Dr. Sofronie Drincec

ajuns la cimitirele din jurul bisericilor și s-a perpetuat până la noi tradiția atingerii obiectelor personale de moaștele Sfinților.

Binecuvântați cinstitori și mărturisitori ai Învierii lui Hristos,

Credința noastră sfântă în Învierea Domnului, cheazășie a propriei noastre învieri, a călăuzit poporul român pe tot parcursul bimilenarei sale istorii. Oricâte încercări au avut de trecut înaintașii noștri, credința lor a rămas neclintită, iar comuniunea noastră de dragoste cu toți cei adormiți este o dovadă puternică în acest sens. Este, însă, și o mare responsabilitate a noastră, a celor de astăzi, de a transmite cu mare grijă, cu scumpătate, cu multă dragoste, celor ce vin după noi, moștenirea foarte bogată pe care noi am primit-o de la strămoși. Este cu atât mai necesar a ne îndeplini datoriile de conștiință față de propriul neam și de valorile sale nepieritoare, cu cât lumea din care facem parte se schimbă tot mai mult și, din păcate, de cele mai multe ori, nu în bine. Vedem în jurul nostru multă violență și răutate, egoism și invidie, s-a împușinat dragostea întreolaltă, în familii, în sânul fiecărui neam, între popoare, asistăm la o escaladare a conflictelor, unele fratricide, ridicându-se unii împotriva altora, oameni de aceeași credință și având origine comună, altele devastatoare, distrugătoare și pustiitoare, adevărate atentate împotriva memoriei culturale și a dăinuirii unor întregi comunități istorice, creștine de cele mai multe ori, auzim aproape zilnic știri îngrijorătoare, despre frați creștini martirizați pentru că refuză să se lepede de Hristos, pierzându-și, astfel, viața, dar dobândind cununa martirică.

Într-o asemenea lume, complicată, confuză, înfricoșătoare, a globalizării răului și cultivând, otrăvit, ura, la nivel mondial, singura soluție izbăvitoare rămâne civilizația creștină, a speranței în pragul distrugerii, a speranței în înviere în mijlocul întunericului și al morții, a speranței în vârtoarea catastrofelor, în miezul crizelor de tot felul, de la cea morală la cele cu caracter economic, a speranței în momentul prăbușirii civilizației umane. În iadul care ne înconjoară și ia proporții tot mai mari, zi cu zi, în tăvălugul care încearcă să zdrobească familiile tradiționale creștine, să pervertească școala și să întunece mințile învățăceilor, aruncându-i pe dascăli și pe părinți, prin presiuni înimaginabile și manipulări grosolane, pradă disperării, să impună alte norme și alte legi, detronând valorile consacrate și verificate în cursul veacurilor, în tot acest iureș nimicitor, autodistrugător, aproape suicidal, rămâne Biserica far, cetate de scăpare, izvor de binecuvântare, sursă inepuizabilă de bunătate, speranță și har. În timpul nostru perfid, când îndemnul dat de Hristos Domnul Sfântului Siluan Athonitul – „*Ține-ți mintea în iad, dar nu deznădăjdui*” – este mai actual ca niciodată, lumina Învierii Domnului revarsă balsamul Său atoatevindecător peste rănilor supurânde ale umanității căzute. Lumina lui Hristos aduce speranța, singurul leac pentru deznădejde.

Pastorală la Sărbătoarea Învierii Domnului

Acum înțelegem că, deși vedem omenirea scufundându-se în păcat și moarte, înăbușindu-se de atâta violență și ură, înecându-se în atâta sânge nevinovat, de la copiii nenăscuți la blagosloviții mucenici ai zilelor noastre, totuși, în ciuda a tot mecanismul distructiv și a tuturor relelor, în pofida lăcomiei fără seamăn și a setei de dominare și supunere total lipsită de sens, în contra civilizației morții, întunericului și iadului, creștinismul rămâne singura alternativă valabilă, singura speranță consistentă, puternică, în stare să zădărnicească eforturile disperate ale vrăjmașilor umanității, duhurile răutății, patimile nimicitoare, lumea decadentă, rea, invidioasă și egoistă. Și chiar dacă omul contemporan nu doar că a deschis cutia Pandorei, ci a și lăsat ca toate relele să se scurgă afară, dezlănțuindu-se ca niște furii peste fața întregului pământ, urâțindu-l pe om și dezumanizând lumea, Hristos rămâne în lumina Învierii Sale speranța noastră, bucuria noastră, nemurierea noastră. Și asta e bine să o știe în special cei mai vulnerabili dintre noi, copiii și tinerii, mai ales. Și dacă Hristos este cu noi, cine ne poate sta împotriva sau ce ni se poate opune? Moartea? A nimicit-o Hristos. Murim totuși. Da, dar cu nădejde în înviere. A noastră, a tuturor, ca dar al Învierii lui Hristos.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Al vostru către Hristos Domnul rugător,

† SOFRONIE,

Episcop al Oradiei